

Liederen. Deel 3

Opstandige liederen

A. van Collem

bron

A. van Collem, *Liederen. Deel 3: Opstandige liederen*. C.A.J. van Dishoeck, Bussum 1919

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/coll001opst01_01/colofon.php

© 2015 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'd', 'b', and 'n' in a blue, sans-serif font, followed by 'l' in a smaller, lighter blue font. The 'd' and 'b' are connected at the top.

Waar genoeg van zijn...

Waar genoeg van zijn op aarde:
Boeven, dieven en bastaarden,
Lichtekooien en gespuis
Dat in holen bouwt zijn huis, -
Stratensliepers en bandieten
Die de baarden groeien lieten,
Den passant te maken bang, -
Oude wijven op den vang
Met gehoornde vingertoppen,
Weggestapt uit goore sloppen
Naar het meêlij op de straat, -
Krepels die in stokken staat, -
Wakke prijten aan bordeelen,
Die bij dag de kaarten deelen,
Uit te spelen een gelag, -
Orgeldeuners op den slag
Die uit holle pijpen grommen
Door de stegen, nauw en kromme,
Labyrinth der oude stad, -
Jonge meiden op het pad,

Uitgezonden door makronen
 Die in luierkroegen wonen, -
 Zoekers in het bosch naar bank,
 In hun oogen dievensprank,
 In de handen het aangrijpen,
 Moord en doodslag en verknijpen -
 Wat is oorzaak, menschenpak
 Met gedachten, goor en brak,
 Oogen loensch en slijpe voeten,
 Dat ge zóó zult blijven moeten,
 Averechts en uit de schreef? -
 Knechtschap was het die u dreef.
 Knechtschap deed uw denken dalen
 En u brengen naar de zalen,
 Waar de misdaad wordt berecht, -
 Knechtschap maakte u zoo slecht.

II

Waar genoeg van zijn op aarde:
 Sluipers die de krachten gaarden
 Der arbeiders in één hand,
 Om hen sloten stalen band
 En toen nepen, dat de werker,
 Opedrongen in dien erker,
 Voelde leken harte-sap
 En zijn spieren worden slap, -
 Tot de greep ging langzaam open,
 En de werker leerde loopen

Naar de stemme die beval:
Keer de tobbe, - veeg den stal. -
Span de peerden uit de boomen, -
Sta, wanneer de zon wil komen,
Met ons kouter op het veld, -
Wied de grassen, - snij het geld
Dat den grond uitschiet als halmen,
In mijn schuren saam tot schalmen, -
Zak de zee in en in mijnen,
Haal daar sponzen en robijnen,
Naar den bovengrondschen dag,
Dat mijn oog ze grijpen mag, -
Trek de wol uit Barbarije
Naar de grijze spinnerijen,
Die ik hier oprichten zal
Nabij een gezegend dal,
Waar gij huizen bouwt' voor rijken,
En voor u de werksdijken, -
O gij nuchter dievenpak
Met uw goud belegde jak,
En uw hersens vol van streken,
En uw handen die uitsteken,
Wat is oorzaak dat ge kreeg
Dezen gordel nimmer leeg?
And'rer knechtschap en ellende
Maakte u tot deze bende,
Die als goden zoontjes gaat
Op de allemansche straat.

III.

Daar nu zijn genoeg op aarde:
Mannen, in wie weten klaarde,
Dat het zoo niet langer gaat
Met den scheef gezakten Staat,
Waarin niemand dan wat rijken
Mogen vette bouten strijken,
En u laten het karkas, -
Proletaren, toekomstras,
Gaet in Socialisme loopen!
Wordt een leger van cyklopen!
Gooit de wereldorde om,
Stoot de kerels uit hun dom,
Die zich gaan met gore kaken
Van den arbeid meester maken,
Van de sterren, van de zon,
Van de velden, van de bron,
Van de vruchtigheid der aarde, -
Werker, werker, weet uw waarde: -
Veeg ons mooie wereldhuis
Schoon van boeven en gespuis, -
Ga den rijkaard murwe maken, -
Trek den gifttand uit zijn kaken, -
Hijsch de roode vaan ten top, -
Trap uw kroeg in en uw slop, -
Blusch de lichten der bordeelen,
Dat de wereldlichten spelen
Op een nieuw gerezen stad,

Vol van groen en mossig pad,
Wemelend van aangezichten,
In wier oogen sterren lichten, -
In wier harten dapper slaat
Vrijheid, vrijheid, uwe maat, -
In wier denken, ruim en teeder,
Wiegt het hemelwiegen weder, -
Vrijheid, vrijheid, zend ze voort,
Uit dit heden naar de poort
Die gaat op de toekomst open,
Waar de proletaren loopen,
Opgeheven, hoog van stand,
Op het wereldsch vaderland.

[Er is iets glinsterende in mijn hart; -]

Er is iets glinsterende in mijn hart; -
Tusschen het zand der kleine voorgevoelens
Ligt plotseling te glinsteren stukje gruis;
Was het een felle wind die dit joeg open, -
Wind van begeerte, die in mij opstak, -
Wind van begeerlijkheid, - het wonder feit,
Alsof ik hoorde in mijn stille hart
Oproer, o Proletariaat, - over de aarde
Uw klinkend groote stem, uw sterk gejuich,
Werkers, uw adem jagend door de ruimte?

Er ligt iets glinsterende in mijn hart.

Optocht

Wanneer ik tusschen uwe drommen ga,
Proletariaat, armoedig, langs de keien
Der kleurenprachtige, grijze grachten-stad,
Waarlangs geboomt' zijn kandelaars opheft, -
Als een beveiligde voel ik mij tusschen u.
Gij gaat als opgeheven droomen naast mij om;
Ieder der uwen is een droom van mij,
Een drommer uit mijn binnenst' uitgestegen,
Tot wien ik opzie vol verwondering;
Ieder der uwen is een gaande vlam;
Te zamen zijt gij als een laaiend vuur.
Ieder der uwen is het algeheel.
En ik, een niet verbrande in dit bosch
Van gaande vlammen, - vlammend ga ik om,
En voor mijn oogen wordt mijn kleuren-stad
Onwezenlijk, haar huizen wankel en haar hemel laag.
De vormers van de schoonheid hebben mij gevangen; -
De drommers, die daar vlammend naast mij stappen
Met hun zon-oogen en hun wereld-knuisten,
En hemel-hersens op hun vurend lijf,

Die makers gaan een nieuwe wereld maken,
 Die handen gaan een nieuwe wereld kneden,
 Die pottenbakkers gieten nieuwe vormen,
 Die smeden smeden nieuwe wereld-wapens,
 Die schilders schild'ren nieuwe wereld-luchten,
 Die draaiers draaien nieuwe wereld-orde,
 Die scheepsbouwers gaan een nieuw land be-zeilen,
 Die maten gaan een nieuwe maat-schap meten,
 Die monden gaan een nieuwe taal uitspreken,
 Die hersens gaan een nieuwe stad uitdenken,
 Die voeten gaan het oude vuil wegtrappen, -
 Want al die oogen zien waar schoonheid ligt,
 En al die ooren hooren nieuwe schoonheid,
 En al die menschen glanzen als een vlam....
 En ik, die tusschen uwe drommen ga,
 Ik ben begnadigde, want al het vuil
 Der oude maatschappij viel van mij af;
 Ik, een als gij, een niets bezittende,
 Een niets begeerende dan uw schoonheid,
 Werd een der uwen, gij daar rechts en links
 Naast mij, gij niet-bezittende, mijn broeder,
 Levend gemeenschap-stuk, boom, blad en tak,
 Rivier en woud, te zaam het wijd Heelal, -
 Te zaam bezitters van het wiegend ruim,
 Te zaam bezitters van de aarde,
 Te zaam bezitters van de diepte der afgronden,
 Te zaam bezitters van het angstig vliegend heir
 Der vroege vrije vogels, minder vrij
 Dan het de mensch is, want de mensch werd vrij; -

Gij niet-bezitters zijt te zaam de heerschers,
Gij goden-slaven gij werdt samen God, -
Allen te samen zijt gij God geworden,
En, tusschen goden, ga ik zelf een god,
Een niet-bezitter, die de schoonheid zoekt.

De Vergadering

U te feesten ouwe proletaren,
Lieten wij de beste zangers komen,
Hebben ze der bourgeoisie ontnomen,
Bourgeoisie, den braven burgenaren.

Aan de deuren zien wij ze rondwaren,
Kijken onze zaal in, waar de lampen
Gloeien tusschen bovenaardsche dampen,
Stijgend uit ontzachelijke sigaren.

Arme winkeliertjes in de koude
Met hun paletots en gruttershanden
Kijken uit verkoude roode randen
Buigen telkens daar zij niesen zouden.

Ook hun neuzen druppen, want de barre
Oosterwindgang slaat met gure snauwen
Aan hun arme hoofden die vroeg grauwen,
En in optelsommetjes verstarren.

Niet genoeglijk schiet hun avond henen,
Zij behooren tot de buitengasten,
Voor wie sleutels op de deuren pasten,
En nu staan zij met gebolde beenen

Tot ons knusse zaaltje in te loeren,
Waar de lampen met hun gouden lansen
Tusschen bovenaardsche dampen dansen,
En sigarenvonkjes ommevoeren.

Maar wij openen fluks de vensterporen,
Henen vliedt de damp in grijze strooken,
Stem rijst op - zegt ons, niet meer te rooken;
Spreekster van den avond treedt naar voren.

Stilte valt de zaal in - Om de hoofden
Komt een vloot van slanke woorden varen,
Reeders zijn de ouwe proletaren,
En de koers is, naar het land beloofde.?

En de spreekster dalend in de branding
Der gedachten, die als wilde zeëen
Steigeren en komen afgegleeën, -
Stuurt haar schip heen tot een vaste landing.

Haar gestalte heft zich, vlambeschenen
Wichlaresse, die kan teekens duiden,
Rafelt zij de maatschappij uiteene,
En haar woord gaat nieuwe toekomst luiden.

Iedere volzin is een schip geworden,
Opgetuigd tot hooge takelage,
Vlag in top en oproer is bagage,
Heel een vloot zeilt uit in haar slagorde.

Over de afgronden gaat zij rijden
Onzer diep bewogen maatschappije,
In de woeste golven voren snijden
Komt langs heuvelen en kam zij glijen.

En de woeste zee, het schubbig peerse
Ondier, dat zijn stalen kop wil beuren,
Haar omlaag te halen en verscheuren,
Voelt zich door loodzware hand beheerschen.

Kon men meten in de zaal het kloppen
Van de harten dezer die aanzitten,
En de vloot zien in de golven spitten
Dat de zee schreeuwt op in gele droppen,

Hooger dan de zee schreeuwt zou men hooren
Spatten in de harten, het voornemen
Heen te varen en bezit te nemen
Van het land dat aan de kim gaat gloren.

Met hun dichteresse op het vaartuig
Grijpen zij de takels aan en masten,
Buigen loef en zijwaarts heen de lasten,
En hun keel wordt een fel klinkend snaartuig.

Mchtig in de zaal der gouden lampen
Steigert beurtzang op tot wilde reepen,
Vanen vliegen, doffe klanken stampen,
En de werkers zelve' worden schepen.

Zijn bevracht met goud hunner verwachting,
Zijn bevracht met haat aan het verleden,
En zij spuwen sissend hun verachting
Op het wankelende golvend heden.

'Holla hé' zingt d' uitkijk 'Proletaren
Reeft de zeilen, rept u naar de schansen,
Ginder ligt een haven in het klare
Gouden zomerochtendlicht te dansen.

Ginder als met handspan te bereiken
Langs een zilvren haven van gelijkheid,
Doemen open groene wereldrijken,
Lanen wuivend van de gouden vrijheid.

Zingt nu makkers, die gij uw ellende
Voor een gouden toekomst gaat verlaten,
Spant de zeilen, gaat den steven wenden,
Koers de zetten naar de nieuwe staten.

Waar de leefkracht uwer forsche lijven
En de schoonheid die uw hand kan maken
Niet meer wordt de bate van wat snaken,
Die in werkerslijven handel drijven,

Niet meer is voor heeren en de houders
Der vrachtschepen die de lading loozen
In de beurzen van de aandeelhouders,
Uit het dagloon van de namenloozen.

Niet meer voor fabrieken, de bordeelen
Voor de werkers, in een net gevangen
Van veel raderen en kamergangen,
Waar zij winsten voor hun broodheer telen.

Eén bordeel waart gij o ronde aarde,
En de Arbeid als een stil verachte
Hoere zat zij aan haar uitkijkgarde,
Gaf zich weg om geld bij dag en nachte.

Zing gij Hoere, want gij hebt verlaten,
D'oude kameren van uw ellende,
Gij bevrijde, naar de lichte staten
Van de toekomst gaat gij voetstap wenden.

Zing gij werker, vóór u, te bereiken
Door de zilvren haven der gelijkheid,
Komen open nieuwe wereldrijken.
Waar de wind waait van de gouden vrijheid.

Toen viel stilte. Maar de werkers hieven
Van hun zetels zich en van hun banken,
Alsof duizend bergen zich verhieven, -
Uit te spuwen vuur en oproerklanken.

Berstend door de kieren en de spaanders
Van de deuren, die bezeten trilden,
Dringt de zang op naar de buitenstaanders
Die zoo graag de zaal rondkijken wilden

Naar die barsche ouwe proletaren,
Naar die bende laaiende genooten;
Maar zij kunnen niet, de burgenaren,
Want zij zijn niet bij ons aangesloten.

Moeten, in de wintersch felle koude
Aan plankieren en der deuren gaten,
Die wij wel eens extra open laten,
Kijken, of zij ietwat snappen zouden

Van de vreugde dezer oproerkraaiers,
Van het zangspel dezer vrijheidsmonden,
Van die bergen, die als felle laaiers,
Vuur en lava hebben uitgezonden;

Maar zij kunnen niet, - des grutters ooren
Staan niet naar een al te fel oproeren,
Zijn afkeerig van het trommelroeren,
Zijn voor kleine stukjes geld geboren.

Sperren zich des avonds bij den schuifklank
En het rinkelen van geld-geschilver,
Als de hand scheidt in de winkeltoonbank,
Harde centjes en het zachte zilver.

Kleine ronde witjes, sterrenduitjes,
Melkweg aan den grauwen gruttershemel,
Loopen op hun randjes met geluidjes,
Tusschen het rood koper cents gewemel.

Mooier dan der sterren myriaden,
Aan een hoogen nachthemel azure,
Van een wazen zomeravond pure,
Zijn de sterren in de toonbanklade.

Daar zij tusschen halve stuivers scholen,
Of verlichten centen-karavanen; -
Maar het allermooist is de verholen
Gulden, groetende als volle mane.

Eeuwig raadselvol gewijde kosmos
Gansch ontzachelijk en niet te vatten,
Ondoorgrondelijk en vol van spatten
Is der winkeliers toonbank-kosmos.

Uit hem zijn ontstaan de besjeshuisjes,
En de hofjes met omtuinde perken,
En de ouderlingen met hun buisjes,
Die voor scholen met den bijbel werken.

Alle goede woorden en de daden
Die de aarde paradijzig maken
En haar zaligsprekingen uitmaken,
Zijn ontstaan in winkeltoonbanklade.

En nu zouden deze centen-aaiers
Die de zaligheid in zakjes zoeken,
Moeten in de koude staan, aan hoeken,
Voor een smerig stel van oproerkraaiers!?! -

Spoedt U, spoedt U, beter zijt gij waardig,
Ouderlingen, winkelierenzielen,
Met uw paletotjes en uw kielen
Hangend om het buikje heen eerwaardig;

Spoedt U huiswaarts, legt bevruchtend neder
Uwe winkelzielen en uw lijven
Naast uw ega in de bedverblijven
En baart nieuwe ouderlingen weder.

Even als hun vaders, zullen deze
Rondgaan met het zakje in de kerken,
En bedrijven Godvruchtige werken,
En hun heil uit winkeltoonbank lezen.

Even als hun vaders, voor gaten
Zullen zij aan de gebouwen loeren.
Horen uit de zaal het luid oproeren,
En daarbij niet worden toegelaten.

Totdat gij zult werker, openbreken
Van de toekomst grendelen en deuren,
En de roode vanen in hun teeken
Naar de schitterende luchten beuren;

Totdat gij zult werker, henenvagen
Met één streek, de kerkezakjeszielen,
En de vlammen van het oproer dragen,
En deez' oude maatschappij vernielen;

Over de vernieuwde aarde, springen
Nu in menschenharten deuren open,
Stem van de gemeenschap hoort gij loopen,
Stem van de gemeenschap hoort gij zingen.

Zing Gemeenschap die gij hebt verlaten
Uwe kameren van veel ellende,
Naar de toekomst, naar de lichte staten,
Gij bevrijde, zult gij voetstap wenden.

Zing gemeenschap, nu zijn te bereiken,
Over zilvren waters van gelijkheid,
D'eindelooze nieuwe wereldrijken,
Waar de gouden wind waait van de vrijheid.

Zing gemeenschap! van vallei en dalen
Zichtbaar zijn geworden de bewoners,
Onder hen zijn slaven noch daglooners,
Van geen meester gaan zij arbeid halen.

Zing gemeenschap, nu zijn broederschappen
Aan de menschheid het bevel geworden;
Wind over de aarde, ga boodschappen:
Arbeid is de broederschap geworden.

Zing gij aarde, schoonheid is geboren,
Nieuwe werelden uit nieuwe wenschen,
Nieuwe wetten uit de nieuwe menschen,
Nieuwe wijzen uit de nieuwe koren.

Zing o menschheid die gij moogt aanschouwen
Vrijheid en gelijkheid's lichtend dagen,
Als een gouden optocht aan het blauwe,
Over velden die verduisterd lagen.

Spijtig Meilied

Wij hielden d'adem in en zagen uit,
O heilig Russisch volk, zoudt gij komen?
Was dit des Moejik's donker naderstroomen,
Zijn als uit orgel stralende geluid?

Wij dachten, tijd is rijp, het wordt voldongen,
Het Oosten blinkt, een nieuwe menschheid komt,
De wilde Marseillaise wordt gezongen,
Revolutie over de aarde tromt.

Ach, al om niet, gij zijt te snel verlopen
Tot oude stilte, zingende oproerschaar,
Weg viel des Moejik's broederlijk gebaar.
Waarmee hij maakte nieuwe tijden open.

En wij ontgoochelden, weer heengesmakt,
Verloren en verschrompeld en vergeten,
Als landverhuizers met hun woon' bepakt,
Zitten wij neer en gaan den einder meten.

En houden d'adem in en zien weer uit
Naar verten, her en der, of mocht uitkomen
Uit ietwat land, het orgelende stroomen,
Onmetelijk, dat dreunende geluid!

Diepe verachting...

Diepe verachting is in ons gekomen
Voor de bloedbruiloft in wereldzaal, -
En de vernedering: dat niet voorkomen
Werd dit aanzitten ten doodenmaal; -

Diepe verachting en de bitternisse
Dat wij den beker dronken van het bloed
En toch de hand niet vloekten, de gewisse,
Die beker doopte in den rooden vloed.

Afkeer van ons, die met ons denken reikten
Naar de vernietiging van evenman; -
Afkeer van ons, die met de daad bereikten,
Dat uit den schedel bloed vloot als uit kan.

Afkeer van ons, die leefden om te leven
Dit diep meedoogenloos verschrikt bestaan,
Waarin werd staal in mannenlijf gedreven
Bij slaande trom en wapperende vaan.

Afkeer van ons, die vaderlandsche zangen
Aanhieven uit een kinderlijken waan,
En als beschonkenen, daarin gevangen
Elkander stieten met de wapens aan.

Afkeer van ons, die sluipende beloerden
Eenzamen post op smallen heuvelkam.
Met klinkend schot den hoogen nacht beroerden;
O de gesmoorde kreet, die uit hem kwam.

Afkeer van onze oogen bloedbeloopen,
Van onze lijven in soldatenpak,
Van onze knieën, die langs heuvels kropen,
Van onze vuisten waar het mes uitstak.

Van ons verstand afkeer, waarmee wij wisten
Te maken het verdragende kanon,
De handgranaten en de duizend listen
Waarmee de haat op nieuwe moorden zon.

Van ons bestaan afkeer, van onze monden
Gestadig drupt een gallig gelig vocht,
Wij proeven neerslag, die wordt afgezonden
Op onze tong, uit donkre slangenkrocht.

O Socialisme, ooit aan ons verschenen
Licht, dat de herleving heeft beloofd,
Kom haastiglijk, verschijn, want wij versteenen,
Stil staat ons bloed en lichtloos wordt ons hoofd.

Voor het Vaderland

Wij zijn gedaald, het licht af, naar beneden,
Onder de gronden; tot het klein geboeft' -
Dat, om te leven, vijanden behoeft;
Van hen te leeren - zijn wij afgeleden.

Wij hebben onze broeders tot vijanden
En onze moeder tot slavin gemaakt;
Het kostbaar zoete leven aan te randen,
Gedijde onze ziel en heeft gesmaakt.

Wij hebben huis en hof en haard gesteenigd, -
Zij deden het, zoo zij het konden doen,
Uit dorp en vlekken de verschrikte menigt'
Joegen wij op van d'ochtend tot den noen.

Toen gingen wij de donk're klokken luiden
En staken in het kerkportaal den brand, -
Maar eerst de meisjes, moeders en de bruiden
In schuur en voorhof hebben wij overmand.

Gij deedt het, gij en ik en hij en allen, -
Wij zijn bij de bloedfeesten dol geweest;
Menschen-gewaad is van ons gevallen;
Naakter zijn wij geworden dan het beest.

Wij zijn gedaald, de hoogten afgegleden
Onder de gronden, naar het klein geboeft' -
Dat, om te leven, stoot en moord behoeft -
Zoo ver, zoo ver, en daar nog diep beneden.

Vrede

Voor Henriette Roland Holst.

Smartelijk-zoet woord, waarvan deez' tijd verhaalt,
Door de veeltaligen, die zijn verzameld, -
Gij laaiend vuurge bedde uitgestameld, -
Gij zijt een schim die door ons denken dwaalt.

Wij meenden U te zien, wanneer ons oog
Verlangend was den einder heen te staren -
Maar uit de aarde gele vlam opvloog
En bloed drupte van de verschrikte blaren.

Wij meenden U te hooren - ver vervaagd -
Bij het gevlam en het vol-helsch rumoeren
Der juichende kanonnen en vuur-roeren
Boven de stervenden, wier stem weeklaagt.

Wij wilden tot U roepen, kom toch, koom,
Zooals een moeder komen kan, genegen, -
En werden kinderen, droomend een droom;
Zij zien lieflijke gestalte zich bewegen.

Wij wisten in ons hart, dat gij bestaat,
Want de natuur wil uwen naam belijden
En uwe sfeer, wanneer door bosschen gaat
De avondstille langs de stammen schrijden.

Dan luisteren wij tot U, - maar gij daalt' af
En zijt geweken naar zeer verre rijken;
Wel meet ons oog den wijden afstand af,
Maar onze voetstap kan U niet bereiken.

Waar gij verdwenen zijt, een loome zee,
Begaat ons oor met zacht belovend zingen;
Wij wilden naar die woonsteê met U mee, -
Maar kunnen niet, - want waar wij schrijden, springen

Voor onze voeten bergen tot een rij
Van vele ketens, niet te overklommen,
Wij stijgen moeizaam op, en dalen wij, -
Voor onze voeten nieuwe bergen schimmen.

Soms meenen wij te zien Uwe woonsteê;
Dan laat een spleet van zilver uitzicht speuren;
Wij gaan verheugd, maar aarzeling gaat mee,
En nieuwe bergen, nieuwe toppen beuren....

Is menschheid dan gedoemd, altijd te gaan
De hoogten op, die zich de menschen schiepen?
Zijn menschen dan gedoemd, altijd te gaan
Dezelfde bergen die zij altijd liepen?....

Kom, Socialisme, stort het dynamiet
Van uw begrip binnen de harte-spleten
Van alle de menschen op elk aard-gebied;
Dan springt uit-een die zelf-geschapen keten, -

Dan zal gehoord worden donder en val
Van deze maatschappij, die vliegt uit-eene,
En ope' breekt het wijd-gezegend dal,
Daar, waar wij zagen Vrede schrijden hene'. -

Niet meer een schim, maar hooge werkelijkheid,
De Vrede als een moeder zal zij komen; -
Haar armen zijn een wieg, waarin verblijd
De kinderen der aarde zullen droomen.

Oproep aan onze kameraden

Hoort gij ons niet roepen oude makkers,
Als gij denken moet aan uwe vrijheid,
Hoort gij ons niet roepen oude makkers?
Wij zijn deez' diepe vrijheid ingegaan,
De wijde wildernisse, de oer-oude,
Waarin de vogel schreeuwt, het roofdier sluipt;
Ook wij, wij sluipen, wij de pionieren,
Roeien het lage-bij-de-grondsche uit,
Richten ons heftig op en maken vrij
Ons zelve en de mensch-gelijke boomen
Van woekering der vunze slingerplant.

Hoort gij ons niet roepen oude makkers,
Buigt uwe hoofden heen waar gij eens waart,
Eertijds waart gij de oude communisten,
Gij stond gestrekt tegen de maatschappij,
Naar al wat hoog was richtte zich uw hand,
Want gij stond hooger, in de vrijheid stondt gij,
De vrijheid dezer die nog niets bezitten

Was in uw hart en blonk uw woorden uit,
Gij wildet niets bezitten oude makkers
Dan heel de wereld, als een communist, -
Als communisten zooals wij nu zijn.

Hoort gij ons niet roepen oude makkers,
Gij zijt verdwaald in d'oude maatschappij,
Gij leeft met uwen ouden tegenstander
Het kapitaal, en sluit met hem verbond,
Dat hij iets van rijkdom aan U schenke,
Opdat uw zoldering wat minder laag,
Opdat uw kamerschot wat minder klein,
Opdat uw vrije dag wat losser zij
En gij hem schenke tot een wederruil,
Voor uw verbeterd loon in slavernij,
Het altijd zich hernieuwende bezit.

Hoort gij ons niet roepen oude makkers?
Makkers, wij wonen in d'oneindigheid,
Waarbinnen geuren van de vrijheid waaien,
Om onze hoofden en baarden waaien zij,
In onze strotten, onze diepe longen,
In alle cellen van ons kloppend bloed,
In alle kanalen van onze weefsels.
In alle straten van ons denkend hoofd,
In alle uren onzer diepe nachten,
In alle dagen die wij binnengaan,
Alom, alom, de geur der vrijheid waait.

Wanneer gij ons hoort roepen oude makkers,
Schudt van U af dat teeken van verbond,
Vergeet uw leider en zijn naren dichter,
Stapt uit hun denkers-poeltjes naar ons toe,
Geneest aan het geestdriftig versche kruid,
Dat op den bodem groeit der revolutie; -
De woorden uwer dichters zijn verschaald,
De leuzen uwer leiders zijn vergoord,
De motor van hun denken is gelapt,
Zij gaan niet meer, zij kruipen naar de toekomst.
Springt uit de rij en sluit U bij ons aan.

De Verworpenen

De verworpenen, die denkend worden,
Zullen ingaan tot een nieuwen dag,
In wier oude hoofd de oogen dorden,
Deze worden blinkend van gezag.

In wier leven armoe heeft gesproken,
Gore stem van tellend kopergeld,
Deze zullen hooren, de ontloken
Gouden klokken van het voorjaarsveld.

Zij, die voor den meester bogen neder,
Handen opwaarts naar het dageloon,
Zullen springen op en worden weder
Van de vrije aarde vrije zoon.

Deze die neerzaten, heengezonken,
Peinzende, wat hen dus had vergoord,
Zullen worden van het weten dronken,
Dat een nieuwe schoonheid hun behoort.

En die eertijds droegen om de leden
Teekenen van de afhankelijkheid,
Zullen opgaan naar een stralend heden,
Door de poorten der oproerigheid.

Meilied

Voor U Proletariaat, het goede lied,
Het lied, dat uit mijn binnenst' komt gestegen,
Het lied, dat altijd in mij heeft gelegen,
Dat gij gemaakt hebt, en uw zanger, niet.

Het wil eenvoudig zijn, mijn goede lied,
En nochtans naar den hemel steigeren,
Het zal uw buiging en uw lof niet weigeren
Proletariaat, als gij zijn rythmen ziet.

Het wil zichzelf zijn, mijn goede lied,
Het weet zich uit een vreugdewel geboren
En diep verborgen smeult het stille glogen,
Dat gij ontmoet, wanneer gij in hem ziet,

Het wil alleen maar zijn een goed nieuw lied,
En nochtans zal het in uw oude hoofd ontsteken
Reepen van licht, tot uit uw oog gaat breken
Een zonnenopgang die het goud uitgiet.

Het wil voor U zijn, werker, dit goed lied,
Wat geeft het om de brave burgenaren,
Het wil alleen zijn voor de proletaren,
Voor anderen dan gij zijt zingt het niet.

Het wil eenzijdig zijn, mijn goede lied,
Het wil alleen de werkersharten raken,
Het wil die ouwe kerels vreugdig maken,
Lachend en stralend en anders wil het niet.

Het wil opstandig zijn, mijn dapper lied,
Wanneer aanbreken revolutiedagen,
Zal het mij zingende den dood injagen,
Terwijl mijn stervend oog de vrijheid ziet.

.....
Het wil opstandig zijn mijn lied, mijn lied.

Lente

Wanneer het lente worden zal?

Reeds bloeit de vlier en ritselen de gronden,
De trage beken krijgen duizend monden...
De lente, lente.

Wanneer het lente worden zal?

Aan strakke lucht een helle ster gaat lopen,
De heide legt een blad van purper open,...
De lente, lente...

Wanneer het lente worden zal?

Hoort gij den nacht? de schemering wordt klare
Uit de zee-diepte rijst een blijde mare...
De lente, lente...

Wanneer het lente worden zal?

Er is van overal gerucht vernomen,
Van af de bergen is een stem gekomen...
De lente, lente...

Wanneer het lente worden zal?

Schermutseling wordt hoorbaar in de velden,
De Dood stijgt uit, hij gaat nieuw leven melden...
De lente, lente...

Wanneer het lente worden zal?

Wij zijn de vlier, de ritselende gronden,
De trage beken met de duizend monden,
De helle ster die aan de lucht ging lopen,
De paarse heide die kwam lichtend open,
De komers die den schemer maakten klare -
Wij zijn de makers van de blijde mare -
Schermutseling die opsteeg uit de velden,
De Dood zijn wij en komen menschheid melden,
Haar lente, lente, lente.

Kom Socialisme

Kom, Socialisme, draag het witte licht,
Dat in de harten brandt der lichtverteederden,
Boven de hoofden van de diepvernederden,
Dat zij het zien en worden opgericht.

Kom, Socialisme, steek opvlammend aan
De lampen in de hoofden der arbeiders,
En in de harten van de kleine lijdens,
Die als vergetelheden ondergaan.

Kom, Socialisme, stoot de volkeren heen,
Dat in hun ziel opsta ontzachlijk beven,
Tot zij zich werpen weg, om vrij te geven
De wereld aan elkanderen gemeen.

Kom, Socialisme, maak de harten wijd
Als sterrenacht en diep als Oceanen,
Dat alle goudorst zinke in de lanen
Van den charybdis ter vergetelheid.

Kom, stralend Socialisme, kom weldra,
Bind mij met uwe machtige accoorden,
Raak met uw gouden adem aan, mijn woorden,
Opdat ik zingende tot u inga.

De blinde

Ik ga soms door de straten als een blinde
Ziener naar de toekomst, en een lach
Komt schijnen aan mijn denken, daar ik zag
De proletaren, die mij wel-gezinde
Werkers, de gestalten met het stug
Bewustzijn in den harden hersenboog,
Zich verheffen tot een menschen-hoog
Gebouw van schoonheid, sterk en stil en vlug;
Alle de dingen rondom mij, verzinken
Voor dit nieuwe wonder, dat zijn klaar
Gelaat opheft, mijn ooren mogen drinken
En mijn oogen, schoonheid van gebaar,
Ik hoor woorden worden ritseling
Van kleine bladen, vallend uit den kring
Eener gemeenschap, die fijn lachend gaat,
Naar het diepe einder eener straat;
Wist ik slechts wat deze menschen spraken,
Wist ik slechts waarvan zij woorden maken. -

- Lichtend is het droomende azuur
 Van den Zomeravond, die nu staat
 Zacht nadenkende, - het aarzeluur
 Van den schemer die den nacht ingaat -
 Wist ik slechts waaraan die menschen denken,
 Wist ik slechts uit welke vreugde, schenken
 Zij der woorden kostelijken wijn,
 Wist ik slechts wat zoo weldoend doet zijn
 Deze borreling van heimlikheden; -
 - Kleine vlugge bergstroom sprong beneden,
 Van de rotsen af, voorbij den tak;
 Wist ik slechts wat in dien mensch uitbrak,
 Dat hij staat gelijk een vrucht te gloeien; -
 - Lente heeft geroepen, en te bloeien
 Hazelaars en zilverberken gaan -
 Wist ik slechts wie in hun lijf stiet aan
 Ritseling als uit een rijpen akker
 Geuren uit een ademenden grond,
 En ik luister - maar het is de mond
 Van mijn verbeelden, die de lucht maakt wakker,
 En het stralende, het fijn geluid
 Is het denken dat van mij gaat uit.
     Wereld is gebleven die zij is
     Koel en afgewend en zelfgewis.
     Menschen zijn gebleven die zij zijn,
     Geen die voor den andere kan zijn.
 Menschen zijn najverig als een boom,
 Ieder pronkt in eigen takkenstroom,
 Ieder draagt om zich een wijde sfeer,

Daarin hij is en dan niemand meer,
 Niemand kan de eigen sfeer doorbreken,
 Niemand hoort gemeenschap in zich spreken,
 Niemand voelt zich met de menscheid één,
 Ieder is een sfeer voor zich alleen,
 Niemand draagt de geestdrift in zijn trekken,
 Niemand kan uit andere wezens wekken
 Daden, opdat vonkende onstond
 Nieuwe menscheid op het aarderond,
 Niemand kan de rassen en de Groepen
 Aller menschen tot *een* volk oproepen.....

.....
 En toch lach ik stille oude droomer
 Naar de toekomst, want ik weet de Komer,
 Die dit blinde loome afgewende
 Heden, naar het Gouden licht zal wenden,
 En op aarde wentelingen wekken
 Dat de bergen sidderen en als gekken
 Staan te dansen in de wereldhal,
 Want zij hooren het bazuingeschal
 En uit alle wereldstrooken toegelopen
 Komen de werkers en die maken open
 Toekomstpoorten en zij werpen af
 Hun vuil Heden, heel den boozen draf
 Stinkende, de belt van vele eeuwen
 Over de golven, dat de zeeën schreeuwen
 Van den stank, die aan hun borsten sloeg;
 En zich zelve zien zij staan, de ploeg
 Der werkers boven op de donkre aarde

Als een purpren kring van vastgeschaarde
 Naakte wezens waar het goud afdroop,
 Ieder hunner hoog als een cykloop
 Maar het hoofd van edel menschen aangezicht,
 En zij hooren zingen het gedicht
 Der gouden vrijheid, dat de sterren beven
 Op hun voeten en geluiden geven
 Naar de ochtend-zonne, - 'Ziet den mensch,
 Op de aarde gaand' van grens tot grens,
 Hij werd als een der onzen, naakt van licht,
 Stralende is zijn hoog aangezicht,
 Uit zijn woorden schiet een pijl van klank
 Zich verheffende naar gindsche bank
 Waar de wolken vluchten voor dien straal,
 Opevlogen uit de aardezaal;
 Ziet die wezens, hunne handen wijzen aan,
 Waar wij sterren mompelende staan,
 Ziet die goden in het naakt habijt
 Hunner eigenwaarde op het wijd
 Tapijt der aarde golvende heengaan,
 Hoort hen roepen, dat is opgestaan
 Nieuwe menschheid op de wondre aarde,
 Hoort hen zingen, deze fijnbesnaarde
 Elpen instrumenten, hoog van keel,
 'Op het in de ruimten wentlend deel
 Dezer wereld, is de mensch geboren
 Prijst zijn naam, gij sterren in uw koren'
 .....

En stil lach ik, oude dwaze droomer
Naar de toekomst, want ik zag den komer
Die dit dwaze, droeve afgewende
Heden naar het gouden licht zal wenden
En ik zie de werkers, de gezinde
Mannen, de gestalten met het stug
Bewustzijn in den harden hersenboog
Zich verheffen tot een menschenhoog
Gebouw van schoonheid sterk en stil en vlug
Blinkende en edel van gelaat,
Zonnewezens op de wereldstraat.

Hebt gij de Vrouw gezien

Hebt gij de vrouw gezien, die maatschappij
Wegspuwt over de uitgelegde straten
Der wereldsteden van het Vasteland,
Amerika en vroolijk Engeland;
Zaagt gij ze gaan over de wereldvloer,
Des voorjaars als de hemel prachtig is,
Of in den avond, of namiddag, - winter,
Bloots'hoofds vervuild, omworpen van kleedij
En toch in een klein lachje, heimelijk,
Het lachje van veel weten, veel begrijpen
Om d'ingezogen purper-ouden mond; -
Van af den zomer tot den later winter,
In het gehavend hoofdje lachen zij
Het grijze lachje van de waardeloozen,
Die niets meer hebben om te bieden aan
Dan het verdroogde lachje om de grot
Des donk'renmonds, die woorden murmelt, woorden,
Waarvan geen woordenboek de herkomst weet,
En ook zij niet, zij voelen slechts hun lach,
Het lachje, dat hun Leven heeft geleerd,

Te lachen, toen zij jong waren en vader
Dronken thuis kwam en op moeder sloeg,
Dit was het kinderlachje - toen, de lach
Der vroege meisjes, die reeds alles weten
Omdat de oogen door hun spleten zien,
Wat er gebeuren gaat in donk're woning,
Wanneer de schemer over schimmen kruipt;
Dit is de meisjeslach en wordt tot lach
Der vrouw, op wie de mannen hittig azen
En die geslagen wordt en aangeleid
En van den een gaat tot den ander over
Terwijl van ied'ren man, de hand haar duwt,
En zij heendonkert naar de avondstraat
En zich verkoopt en lacht, en altijd lacht,
Want lachen is de hoogste menschelijkheid,
Is dit verloren, al verloren; al.
Sterren vaarwel, vaarwel o voorjaarslucht,
Gij avondzonnellenen goud en purper,
Een lachloos wezen gaat onder uw licht,
Een afgewezen, een uitgestootene,
Een weggeworpene, een moedervod.
Daarom, houd vast mijn hart, dien ouden lach,
Het lachen is uw eenige sieraad,
Uw menschheid zelve; Dieren lachen niet,
Geen enk'le der atomen in hun dans,
Terwijl zij door de ruimte dwalen, lacht;
De sterren lachen niet, de zon, de maan,
De boomen of de zacht bewogen bloemen,
De holle wind, de zeeën in den nacht,

Of in den ochtend als het zongoud barst,
 Geen enk'le der kometen heeft een lach,
 Een gouden lach te geven van zich uit;
 Alleen de mensch, het kleine aardekind,
 Wanneer dit kind lacht, slijt de hemel open,
 De bloemen lachen en de boom beweegt,
 En purpere' zeewateren kijken opwaarts,
 En sterren maken rinkelend geraas,
 Boodschappers loopen door de luwe locht,
 Een kleurenspreiend kleed wordt uitgerold,
 Van alle werelden vliegt uit een sein,
 Want tot het luisterend gebogen Al,
 Rimpelt het gouden lachje van een kind.

 Hebt gij de Vrouw gezien, die maatschappij
 Uitspuwt over de wijdgelegde straten,
 De wereldsteden van het Vasteland,
 Amerika en vroolijk Engeland;
 Zaagt gij ze gaan over de wereldvloer
 Des voorjaars als de hemel prachtig is,
 Of in den avond, of namiddag-winter?
 Bloots'hoofds, vervuild, verworpen van kleedij
 Zaagt gij haar gaan, de weggestootene,
 Het levend vod, dat met lam handje loopt,
 Het groene haar vergrijsd, de mond een scheur,
 En toch nog lachende fijn heimelijk,
 Haar kleine lachje van de waardeloozen?

De Schilderij

Uit uren van aandacht was het beeld ontstaan,
Het had hem aangegrepen en hij was gegaan
Door haar oogen henen naar beneden,
Langs het toevallige was hij vergleden,
Hij zag de ziel die in haar levend stond,
Het bevende waaruit die vrouw bestond,
Het cellenweefsel, waaruit liepen draden
En van dit vreemd gelaat maakten de naden,
En weefden dezen mond, dien zij bewoog
Tot een vreemd lachend masker, waarop woog
Een verre schaduw, een verdriet, een last
Van kleine schilfertjes, een saamgetast
Van vele droeve heimlikheden,
Die scheefden haren mondhoek naar beneden,
Haar mond lag stil te lachen in den kreet
Van een die 't weggaan van de vreugde weet,
En op haar oogen néér de leden hingen
Als vleugellamme vogels, en ontvingen
De weifelende glans van somberend metaal;
Haar loome oogen waren het verhaal

Van voetstappen over haar heen geschreden,
Van mannenhanden door haar lijf beleden,
Haar oogen droegen schijnsels van een lamp
Uit avondkamer, waar opstijgt een damp
Uit fijne sigaret, een zoete geur
Die op den smaak neerslaat gelijk likeur,
En maakt het denken van zijn weeheid ziek,
Een geur die drijft de luchten balsemiek,
En 't lichaam willig en tot overgave
Naar de begeerige handen die aandraven;
Haar oogen waren wetters van dit leed
Als men vergeten wordt; - en zij vermeed
Ze op te heffen naar het open licht,
Ze hield ze in halve tinten, bijna dicht,
En verfdde haar gelaat met vermiljoen
Een weinig, om behaaglijk aan te doen,
En te verkleinen haar nádagen;
Zij hield ze met een veinsje opgeslagen
Alsof zij schalkte met haar vrouwe-zijn,
Zij wilde wel voor ieder uwer zijn
De liefste, d' allerliefste, de bekoorde,
Die tot de driften van uw lijf behoorde, -
Zij stond dan voor u uit en was gereed,
En gaf zich uit de cirkels van haar kleed,
Aan uwe oogen, om snel op te rijzen,
Wanneer gij wenschen zoudt. - Zij wist de wijzen
Die Liefde speelt en ook het dansgebaar
Waarmee de hartstocht maakt zich openbaar,
Zij wachtte -

Uit haar oogen viel een straal
Een bevende, belegd met blauwig staal,
Haar mond lag in vermoeidheid neergezonken,
Twee dunne streepjes nauwlijks geblonken,
Haar vaal gelaat verbeeldde het palet,
Waarop een schilder verven had gezet, -
Onwezenlijk een menschenaangezicht,
Dat dood geleet te zijn en toch verlicht
Door het geheime binnenwaarts gebeuren
Dat van haar ziel uitging de oogen kleuren,
En trok het droeve weefsel van haar mond
Tot bevende sylaben - en zij stond
Gegoten in haar kleed van mauve zijde
Een smarte-mensch, een voorgewende blijde,
Die niet wist, dat zij was de schilderij
Der priesteresse onzer maatschappij.

Ik zie het weten...

Ik zie het weten nog niet in uw oog,
Den straal van het begrip, den klaren straal,
Den uit de diepte stralenden, die maakt
Van uw gelaat een klinkend tafereel.

Ik hoor het woord nog niet, het strijderswoord
Van uit de hartstreek komend naar de lippen,
Het woord dat als een windvlaag sleept en raakt
De slapenden, de nog niet aangeslotenen.

Ik voel de spanning niet in U, den brand
Die heel uw binnenwezen moet doorlaaien;
Wanneer ik tot u nader, moet de grond
Onder mijn voeten zeggen 'Dit is de Etna'.

Ik voel de sfeer der liefde niet om U,
De sfeer waarin de schoonheid wordt geboren,
Nog niet is aangeduid in uw gebaar
Het een-van-willen-zijn met uwe broeders.

Ik zie nog niet om uw vergrijsden mond
Een trek van minachting, de hatend koele,
Het werelden wegwerpene gebaar
Dat op den meester neerziet als op tuig.

Ik zie het raadsel nog niet van uw kop
Als een beangstigend onheil gestegen,
Uwe gestalten naar de vensters op,
De hoge vensterhuizen van uw heer.

Ik zie U nog niet grijpen naar het goud
Van hen die zich verrijken, uwe belagers,
Trapt ze de diepten in, weest als een straf;
Dat zij die van U leven U vervloeken.

Werpt ze in d'Acheron, verachtlijk maakt
Den aanleg van hun geest, om te vergaren
Uit uw arbeid hun geld; dat hun geld ga
Gelijk een staart, uit hun laag lichaam groeien.

Deedt ge dit alles maar, of maaktet gereed
De werelden in alle gehuchten en steden
Tot een vaststaand verbond, onwrikbaar staal
Om alle de opstandigen, de sterken.

Ge deedt het niet, ge slaapt, ge zijt gereed
Voor uwen meester kreten aan te heffen,
Ge zijt gereed wanneer de meester roept
In een soldatenpakje te verrekken.

Het socialisme is nog niet in U,
Een oude slaaf leeft nog in uw twee oogen,
Tot uw verbrokkeld denken is nog niet
De lichtstraal uwer roeping ingevlogen.

Broederschap

Voelt gij de liefde van uw broeders, als
Een zee diep, of als sterrennachten rustig,
Het eeuwenoud mysterie, waarin gij
Zoudt willen duiken af, of vliegen op
Te halen uit dit sidderende hart,
Zee-grijze parel of doorvonkte ster,
Lichtende kostbaarheid die zij bevat.

Voelt gij de liefde van uw broeders, als
Een zang gestegen uit voortschrijdend koor?
G' herkent de stemmen niet, maar een nà een,
Wordt ieders stem gelijk een hooge toorts,
Zij steekt de haar opvolgende fel aan,
En alle klanken worden fakkeldragers,
Zingende klimmend, in den hoogen nacht.

Voelt gij de liefde uwer broeders, als
Een zucht, geademd uit miljoenen menschen?
De lucht wordt flauw, er is een rood geschrei,
Droefheid gaat om, uit wolken vallen neer
Bloedtranen, naar den ope' mulle' grond,
Een paarse damp rijst op, een weëe geur;
Lijkenlucht zuigt aan het wijd Heelal.

Gij die de liefde uwer broeders zoekt,
Niet in de zee diep, of de lucht oneindig,
Noch in een zang opstijgende naar licht,
Maar tot de sombere loopgraven duikt,
En raakt met uwe sidderende hand
En met uw sidderende oogen, aan
De heengelegde lijken der soldaten.

Slachtveld

De heengelegde lijken der soldaten
Zijn aangeraakt door den goudpaarsen nacht,
Er kruipen lijnen over de gelaten,
Waarop de Dood zijn teeken heeft gebracht.

Sommigen hunner liggen als bedronken,
Het was ruim véél, de wijn uit déze kan,
Hun arme lijven werden volgeschonken,
Zij dronken zich de eeuwigheid daaran.

Eén hunner ligt verdwaasd omhoog te turen,
Een ster staat op zijn blauw glazuren oog,
Het zou wel eeuwigheden kunnen duren,
Voordat dit open turend oog bewoog.

Zijn makker is gevallen fel voorover,
Hij schijnt te slapen en zijn bloed loopt uit,
Zijn linkeroog bleef half geopend over
Daar kijkt hij nu stil uit, die looze guit.

In zoete vreugde liggen jonge dooden,
Zij toeven in een ongestoord geluk,
Mocht uit de gele hel losbarsten looden
Kogelregen, hun deert scherf noch stuk.

Zij zijn als zelfbeheerschten dichtgesloten,
Zij zijn tevreden met wat hun gewerd,
Eén hunner zijn de oogen uitgeschoten,
Daarom heeft hij zijn mond opengesperd.

Een ander lacht, hij had zich vastgegrepen
Bij het voorovervallen aan wat gras,
Hij werd een kind, hij hield het dichtgenepen,
Hij dacht, dat het de hand van moeder was.

Bij bundels liggen dooden uitgeleden,
De ransels om, den stormhoed op het hoofd,
Zij worden door mortieren overreden,
Dat was toch niet, wat hun werd toebeloofd.

Zij trokken uit, ik zag ze door de straten,
Het was bij avond, in de Seine-stad,
Of was het in Berlijn, of hoorde ik praten
Londensch, in de straat, die ik vergat?

Ik weet het niet, ik weet niet de kleedijen,
Die zij zich kleurig hadden omgedaan,
Ik weet het rythme niet meer hunner rijen,
Noch de muziek die klinkend ging vooraan.

Ik weet alleen maar Jongens, de gelaten
 Van Prachtigen, Menschwezens, schrijdend voort,
 Vermomd in apenpakjes van soldaten,
 Niet wetende het land waarheen of oord.

Zij droegen aan de schouders de geweren,
 En in den loop een kleine veldboeket,
 Voordat zij traden aan, te gaan marcheeren,
 Hadden de bruiden die daarin gezet.

Het zou de liefste groet zijn van het leven,
 Het laatste afscheid en het welleskom;
 O hand van mij, waarom gaat gij nu beven,
 O mond van mij, waarom wordt gij nu stom?

* * *

De heengelegde lijken der soldaten,
 Zijn aangeraakt door den goudpaarsen nacht,
 Er kruipen lijnen over de gelaten,
 Waarop de Dood zijn teeken heeft gebracht.

Sommigen hunner liggen als bedronken,
 Het was ruim veel, de wijn uit deze kan,
 Hun arme lijven werden volgeschonken,
 Zij dronken zich de eeuwigheid daaraan.

Staat op, staat alle' op, mijn vroege Dooden,
 Herleeft, gekruisigden langs weg en veld,
 Doorschotenen, voorover in de Zoden, -
 Herkrijg' uw stem' haar vroegere Geweld.

Rijst langzaam uit, vloeie over uw trekken,
Het beven van een nieuwen Dageraad,
Moge mijn Roep U tot nieuw leven wekken.
Herleeft, herleeft, gesneuvelde soldaat.

Grijpt uw geweren in de doode handen,
Werpt uit den zadel hem die u beval
Dat, uwe makkers waren uw vijanden,
Verbroedert U, soldaten, overal!

Blaast een signaal, gestorven menschenmonden,
Dat Aarde beve en doodsveeze kom
Over de heerschers die U hadden uitgezonden,
Voor Vaderland, Bezit en Christendom.

Dood aan dit drie-tal en de menschheid leve,
En alle heerschappije ga te niet; -
Vertelt wie U den dood heeft ingedreven,
Rijst op, soldaten, zingt uw Doodenlied.

Aan de Vrouwen

U roep ik, alle werkersvrouwen, aan
Uw diepe en bittere opstandigheid,
Uwe wond geslagen needrigheid,
Het felle haten, in U opgestaan,

De stille uren die zijn voortgeschoven
Binnen uw geledigd somber brein,
Uwe uitgeweende oogenkloven,
En geheel uwe gedachtetrein,

De oude nachten, opstaand om u henen,
Als koorzeggers om een majesteit,
Droevig is hun spel, zij staan te weenen,
En uw stem geeft weenen tot bescheid.

Mompelende zijt gij neergezonken,
Werkersvrouwen op uw armoebed,
Sidderende kwam de dag gezonken,
En gij hebt uw voetstap heengezet,

Naar de straten, waar de arbeid wachtte,
Open' gleuven waar de voet inzonk,
Met de spade wierpt gij karrevrachten
Zand, - Gij waart een man - uw aanzicht blonk.

Woest vlogen uw haren, op de maten
Die uw handpalm sloeg bij arbeidsspel,
Zij klonk de keien aan de harde straten
Waarop uw mannen gingen naar hun hel.

Naar hun loopgraven, naar hun hoge schansen,
Naar de aardholen, onder het beton,
Naar de veldvlakte, waar de kogels dansen,
Sombren dans uit het afweerkanon,

Naar de vroegvelden, in uw morgenuren,
Zag ik u opgaan, vrouwen, als een man,
Zooals een man, gingt gij het kouter sturen,
Achter de voren van het paardenspan,

En een man gelijk, zag ik u slokken,
Dagvermoeide die uit ketel drinkt,
En met zijn tanden afmaait groote brokken
Brood, wanneer des werkers schaftuur klinkt.

En in den avond zag ik u, in schreden
Van de zeer moeizame, die sterven gaat,
Gij waart in mannenpak, maar in uw leden
Tikte het vrouwenhart zijn weeke maat.

Gij zijt iets anders dan Gij waart geworden,
De sappen uwer borsten droogden in,
Gij werdt noch man, noch vrouw, Gij zijt verworden,
Tot een vreemd schepsel van gebaar en zin,

Nooit heeft natuur gezien dit vreemde wonder,
Dat uit den mensch op aard' geboren is,
Zij is noch vrouw noch man en toch bijzonder
Draagt zij van beiden de gelijkenis,

Zij kan niet baren, kan zich niet weggeven,
Zij heeft twee borsten en toch is het geen vrouw,
Zij voelt in zich moederinstincten leven,
Zij slaat de hand uit als een woeste klauw,

Want zij moet hulslen gieten voor de kogels
Waarmee haar man de andere mannen moordt,
Zij moet propellers vijlen voor de vogels,
Den oorlogsvogel wien de lucht behoort,

Zij moet de punten slijpen van de pinnen,
Waarmee de tent op aarde wordt gezet,
Zij moet rondassen vegen en de vinnen
Poetsen van het nijdig vliegskelet,

Zij moet de bussen vullen der granaten,
Voorheen vulde die hand een leven uit,
Nu rukt die teedre vrouwenhand de gaten
In 't mannenlijf, waaruit de bloedstroom spuit,

Zij moet haar liefde geven aan den logen
Die uit den mond van de kanonnen joelt,
Voorheen was stille liefde in haar oogen
En heeft zij in zich een geheim gevoeld,

Zij moet de zeisen slijpen scherp van snede,
Waarmee het menschenrif wordt afgemaaid,
Zij moet haar eigen rif vernielen en de scheede
Waarin natuur de menschheid heeft gezaaid,

Zij moet al slijpende zichzelf uithollen,
Haar moederschap, haar eigen ingewand,
Want zij mag niets meer worden, dan het dolle
Vrouwbeest, dat op moord uitzint en brand.

Maar in het vuur dat vlammende omschreeuwde
Haar somber lijf en haar heeft aangeraakt,
Is het verzet dat donker in haar leefde,
Tot vlammende opstandigheid ontwaakt,

Verzet tegen het kloppen harer borsten,
Die worden nutteloos een rudiment,
Verzet tegen haar dagtaak, om te dorsten
Naar 't leven van een mensch, dien zij niet kent,

Verzet tegen dit moordspel harer handen,
Wanneer zij boordevol de hulsen vult
Die uitelkander springen en de landen
Met giftig gas in zwaren nevel hult,

Verzet, verzet, klinkend verzet daartegen
Te worden moordnaresse en Megaër,
Verzet, verzet, te moeten kruit afwegen
Opdat uiteenspat' de soldatenschaar;

Moge de wereld naar een afgrond hellen,
Wereld, die zulk een woeste daad gedooft,
Dat d'eene moeder scheurt vaneen, tot vellen
Het kind dat d'andre moeder heeft gezoogd;

Komt uit, komt uit, soldaten uit uw holen,
Verschijnt op 't land, ziet ons, uw vrouwen aan
Ziet ons gelaat, ziet onze oogenholen, -
Een woest verzet is in ons opgestaan,

De revolutie staat op de gelaten,
In onze stem is een oproerfanfaar,
Wij roepen u, gehavende soldaten,
Wij roepen u, verbeterd proletaar,

Wij roepen u, gaat langs de wereld gisten
En stort de vlam der Revolutie uit,
En maakt een nieuwe wereld, Socialisten
En maakt ons Socialisten tot uw Bruid,

Gaat heen, gaat heen, tot hen die u regeeren,
Bestijgt van hun paleis, de marmeren trap,
En zoekt den man die zit tusschen de heeren
En grijpt hem aan en vraagt hem rekenschap.

God

Ik zou U willen grijpen met de hand,
Ik zou U willen vangen uit de luchten,
Naluisteren uw gang in de geruchten,
Over de zeeën loopend en het land.

Ik zou U willen raken aan het lijf
En U ontmoeten willen met mijn oogen,
Ik zou uw woning willen zien, de hooge
Wolkenwoning van uw aardsch verblijf.

Ik zou U willen weten, waar gij zijt,
Uwe gestaltenisse zien oprijzen,
Ik wilde zien U met de handen wijzen
De wegen aan, die gij voor mij bereidt.

Ik heb U steeds gezocht in al mijn jeugd,
Ik zou U nimmer vinden, ik ben ouder
En altijd weegt ge op mijn hoofd en schouder,
Maar nooit heeft uw geluid mijn oor verheugd.

Gij hebt nimmer gesproken en ik denk
Gij zijt gewislijk niet, - U te verbeelden
Is slechts een spel van innerlijk uitbeelden -
Ik zou U danken en 't is niet uw geschenk?

Is daar dan iemand, die U heeft gezien,
Waren op aarde mensen, wien gij stildet
Den drang naar U te zien, omdat gij wildet
Verschijnen in een nachtvisioen, misschien?

Weten de Vrouwen U in purpren droom,
Wanneer zij hooren groeien de organen
In hun verwonderde doorruischte lanen,
Alsof daaruit een zacht ontluiken koom'.

Voelen de dieren U, wanneer hun voet
En lijf, gaat sluipen in de maanbeschenen
Bosschen, langs de warre wortels henen; -
Roofgier maakt vonkelingen in hun bloed.

Hooren de dichters U, wanneer het waas
Der zelf-afsluiting wordt over hen geworpen,
Wanneer zij worden van zich weggeworpen,
Te leven in een rythmisch zoet geraas.

Zijt gij in werkelijkheid, of is de faam
Van uw aanwezigheid slechts klank - gewonnen
Poging, toen de menschheid had verzonnen,
Haar schoonheid te omvatten met een naam?

In de groeve

In de groeve, in de kuilen,
Waar de doodsvijanden schuilen:
    Mol en luis en tor en mier, -
In de grebbe, in de poelen,
Waar met onrustig krioelen
    Leven land- en waterdier, -
In de vunzige loopgraven,
In der aarde vochte naven,
    Waar het beest het beest verslindt, -
In de loensche gaten, stinkend,
Waar de grijze larve, krinkend,
    De herrijzenis begint, -
In de stijgende kolommen,
Van der aarde diepe kommen,
    Waar het loof blad rottend ligt,
En het ingeschoten koren
Wordt vernietigd en herboren
    Op te schieten naar het licht.
In d'oneindige mansaarde,
In den moederschoot der aarde,

Haar loopgraaf en murwe schacht, -
In haar weeke schaamtedeelen,
Waar de levens levens telen
En in Dood geboorte wacht, -
Van de Neva tot de Memel,
Van de toppen naar den schemel,
Bij het Noord-Atlantisch land,
Van alomme komt te vloeien
Bij het aangestoken loeien
Van het juichende kanon
Bloed van Pruisen en Franzosen,
Bloed van mannenhart uit Posen,
Bloed uit purper Albion, -
Bloed van Serven en Croaten,
Bloed uit Saksen en der Staten
Overzeesche, Canada; -
Bloedstroom spuit uit vacht en wonden
Van de duizend menschen-honden,
Die elkander jagen na; -
Bloedstraal uit de bruine Turken,
Die bij de nachtvuren hurken,
Aan de rotten het geweer,
Bloedstraal uit de vlugge Franschen,
Stervend henen over schansen
Bij Belfort en St. Omer; -
Bloedstraal uit de blonde mannen,
Opgeroepen uit de bannen
Van het Duitsche vaderland; -
Bloedstraal uit de ope' strotten,

Bloedstraal uit de menschen-rotten
Van het witte Samarkand; -
Bloedstraal uit het groen Lithauen
Wil bevochtigen de gouwen
Van het brandend Belgium; -
Bloed en regen van bloedstralen
Kwam uit de lichamen dalen
Van het Britsch Imperium, -
Bij het laffe avond-gloeien
Paarse bloedzee kwam te vloeien
Over heuvel en vallei; -
In de slingerende strengen
Der bloedvaten die zich mengen,
Wordt de aarde roode brei: -
Want de bloedzee is gekomen,
Woud en heuvel worden stroomen
En de bergen staan gedekt, -
De oude aarde wordt verdrongen,
De oude aarde ligt verstonken,
De oude aarde wordt verdrekt, -
Schemering komt afgezonken
Tot de velden, die vol stronken
Menschen liggen kort als kool: -
Uit de velden gaat opstijgen
Een verpestend adem-hijgen
Als uit rottende riool, -
En uit d'adem zelven rijzen
Misgeboorten, die aanwijzen,
Omtrekken van neveling; -

Deze hullen zich in mantels,
Drijven op de lucht in trantels,
Hun gestalten zijn gering,
En zij wiegen zonder steunsel,
En hun monden staan in kreunsel, -
Doode monden, stijfselblauw, -
En hun handen in om-waren,
Maken allerlei gebaren,
Alsof mond iets spreken wou; -
Maar zij kunnen niet, zij spreken
Als doofstommen met het teeken,
Vingervlugge in de lucht,
Buigen tot elkander, groeten
Met hun hoofden, want zij moeten
Spreken in een snelle vlucht; -
Van al wat zij wijzen henen
Op de gansche aarde, geene
Is er, die den tekst vertelt,
Want uit bloedig afgerukte
Membra, lillend en verplukte,
Is hun lichaam saamgesteld -
Weten niet meer, dat zij waren,
Eertijds, Serven of Hongaren,
Wezens uit Croaten-land,
Bouwers van het groen Champagne,
Inboorlingen van Germanje
Of het witte Samarkand; -
Bij hun nevelig herleven
Alle taal is opgeheven,

En zij zien elkander aan;
Ieder is, wat allen waren:
Franschen, Duitschers en Bojaren
En nu zijn zij opgestaan.
Wat zij waren, werd vergeten, -
Weten niet meer, hoe zij heet en,
Kennen nu geen vaderland, -
Weten dit alleen te zeggen,
Dat zij broeders waren, leggen
Op de schouders broederhand, -
Kussen elkaar's veege lippen,
Heffen droef de mantel-slippen; -
Hun gebaar is een geschrei
En hun oogen gaan te weenen
En zij donkren langzaam henen
Naar der aarde roode brei,
Naar de groeven, naar de kuilen,
Waar als doods-vijanden schuilen:
Mol en luis en tor en mier; -
Naar de grebben, naar de poelen,
Waar bij onrustig krioelen
Leven land- en waterdier;
Naar de vunzige loopgraven,
Naar der aarde diepe naven,
Waar het beest het beest verslindt; -
Naar de loensche gaten, stinkend,
Waar de grijze larve krinkend
Haar herrijzenis begint; -
Naar de stijgende kolommen

Van der aarde vochte kommen,
Waar het loofblad rottend ligt
En het ingeschoten koren
Wordt gespleten en herboren,
Op te schieten naar het licht;
Naar d'oneindige mansaarde
In den moederschoot der aarde,
Haar loopgraaf en weeke schacht.
Waar de dieren dieren telen
En den mensch geboorte wacht...

Het nieuwe Zaad

Het is niet waar, dat d' aarde mooi is en
De sterren aan den hemel om de maan,
En de einder, als het ochtend wordt,
En zee waaruit het beest zich heft.
Het is niet waar dat Vrouwen schoon zijn en
De kinderen, voor wie men blonde naampjes
Van een zeer fijne klank, somtijds bedenkt.
Het is niet waar, dat iets kan worden mooi
Genoemd, van wat ooit stille menschen hebben
Bedacht, in kleuren en in tinten, lijnen,
Van stand en bouw of van een zacht bewegen;
Het is niet waar, dat er in menschen is
Iets als muziek, of een gedicht, dat allen
Broeders heeft genoemd uit eenheids drang; -
Het is niet waar, dat menschen broeders zijn -
En toch is alles mooi. - De wondere Aard',
Uit niets dan Schoonheid is zij saangesteld,
En sterren zijn de oogen van den nacht,
En ochtend zet een wit gouden paleis
Versierd met jaspis, eêlsteen en turkooisen,
Porfier en amethyst, te wiegen op een wolk;
En niets is mooier dan het oog der Vrouw,

Wanneer zij neerziet tot haar kleinen Zoon;
Alles is mooi, de Moeder en haar kind,
De sterren en de zon en fulpen mane,
De winden in hun jagenden opgang,
De zeeën in hun eindeloozen kreet;
Het woud, het dier, de bloem, het korenveld,
De halmen en de schietende couleuren.
Alleen het leven niet, het is niet mooi,
Het domme leven dat de domme menschen leven,
Het is niet mooi,
Het is niet waard geleefd te worden.
Want menschen zijn er nog niet op de Aarde,
Er zijn geen Broeders in het blauw Heelal,
Alleen, ergens, ver af, binnen de steppen,
En ook daar-voor, in de oneindigheid,
Des Rijks waarin de honderd Volken wonen,
In 't heilig witte rijk, dat valt uiteen
Nu onder slagen van de geld-smarotsers, -
In het onmetelijke verre rijk,
Waarin de wonderlijke Moujik woont,
Dáár was Menschheid bezig te formeeren,
Een komeling, een eersten nieuwen mensch,
Die tot al wezen, broeder zeggen zou
En hen bezitloos maken, opdat zij,
Hemel en aard, de sferen, en de Zee,
Het goud, den wijn, het koren en het mos,
En alle de groeiselen der vlugge velden,
En alle de ertsen uit der bergen haard,
En alle waardijen van de arbeidskracht

In watervallen, zeehoos en orkanen,
Zouden bezitten saam, en onverdeeld; -
Dáár was de Menschheid bezig uit te zaaien
Een nieuwe menschenoogst, te worden rijp,
Te worden vrij, te worden trotsche wezens,
Te worden Broeders op de Aarde in Gemeenschap;
Maar de Smarotsers van de overzij.
En de piassen die zich diplomaten noemen
En de kozakken van het Geld, die kwamen saam.
En sneden in de menschheid, die daar lag, -
Zooals een vrouw in barens-weeën pijnlijk, -
En rukten uit haar buik de nieuwe vrucht, -
Binnen den buik der menschheid kerfden zij,
En zijn gestapt *in* haar en *over* haar,
Zooals een beest stapt over stinkend aas,
Dat hij gedood heeft en nu niet meer lust.
Maar toch is Aarde mooi, en ook de lucht
Des ochtends, en de sterren in den nacht,
Het woud, het dier, de windgang en de zee
En alle de omgevingen der wolken,
En alle de heffingen boven het dal,
Want eenmaal zal zich heffen, uit de vrucht
Die nu getrapt ligt, en gekneusd en stinkende,
Het nieuwe Zaad, waaruit de mensch opstijgt,
De door de nieuwe menschheid geformeerde
Hoog opgaande, die menschen Broeders noemt.

Een nieuw lied, een Volkslied?

Staat op, die voor het licht geboren zijt,
En U niet weet en ligt in needrigheid,
Als waart ge korenhalmen, ongeteld
Gebundeld en geschoven op het veld.

Staat op, die in uw hand de Schoonheid draagt,
En haar niet weet en anders niet-en-vraagt
Dan dragen, dragen tot uw levensend,
De Schoonheid, die uw eigen hand niet kent.

Staat op, die branden in u voelt een vlam,
Waarvan de glans nooit in uw oogen kwam, -
De glans die anderen werd een levend schoon,
Nadat gij haar verkocht voor dageloon.

Staat op, gij die de kracht zijt en de macht,
Uw oude klasse heeft u saamgebracht,
Uw oude klasse die neerlag verdoofd,
Herneemt wat haar behoort en is ontroofd.

Staat op, gij die voor licht geboren zijt,
Grijpt in de toekomst uwe werkelijkheid,
Slaat van uw meester weg zijn flonkerkleed,
En rijst omhoog, tot heerschappij gereed.

Dreuning van de Revolutie

Mchtig zal uw voetstap langs de straten
Klinken, zeggend d' ouden tijd 'vaarwel'
En verschrikt opheffen de gelaten
Zullen onze meesters, bij dit spel.

Dreunen zal de Aarde, van de drommen
Mannen die helsch luid oproeren gaan,
Spraakbegiftigd worden de eens stommen,
Dooven hebben Vrijheids woord verstaan.

D'oude werkers, los zijn zij gebroken,
Hebben zich verzameld tot een bent'
Onafzienbaren, de Vaan gestoken
Onder blauwe hemeltent.

Dag staat als een koepel hel-verlichte',
Waarin stofgoud wiegt van zonnenschijn.
Blinkender dan goud is, de gezichten
Van de werkers op de aarde zijn,

Dag staat blinkend, blinker dan het dagen,
Rijst uit purpre aarde gele gloed,
Stralend ruischend licht wordt omgedragen,
Uit der werkers onafzienbre stoet.

Communisme is op aard geboren,
Staat te beven als een laaie vlam,
Wordt een lied uit duizend menschenkoren,
Al-bewustheid in de oogen kwam.

Wreker der vertrapten is verschenen,
Scheurder van de Slaafsheid is ontstaan,
Heel de oude maatschappij, ineene
Zal zij storten en tot puin vergaan.

Heel de heerschershende neergezeten
Aan het kleine troontje en altaar,
Wordt gegrepen aan en weggesmeten
Zinkt ineene en valt uitelkaar.

Machtig onze voetstap langs de straten
Klinkt den nu verloopenen tijd 'vaarwel'
En verschrikt opheffen Uw gelaten
Zult gij meesters, bij ons voetenspel.

In den aanvang was het verzet.

De oude God van het Verzet ontwaakt,
Zijn geest had hemelen en aard' gemaakt,
Den nacht, den avond en het gouden licht,
Weer heeft de God zich scheppend opgericht.

Want in de maatschappij der menschen lag,
Gestorven in den paarsen nacht, de Dag,
En duisternisse was alom, er droop
Een bloedstroom van de bergen op Euroop'.

Er vloog verschrikking en er was een slacht
In lucht en zee en aarde, om de macht,
De Keizersheerschappije van het Al,
En in den chaos terug zonk het heeal.

Toen is van uit dien bajert opgegaan,
Zooals weleer, de Geest, bevloog de baan
Der Oosterverte, en het licht ontstond
Boven de bergen, waar de Moejik stond.

Die in het Westen lagen, zagen op,
Zij hoorden in hun hart het lichtgeklop,
Zij zochten naar een teeken aan den trans,
En aan hun oogen stond de ochtendglans.

Die viel den nieuw geboren hemel uit,
Die dekte heel de aarde met geluid,
Dit joeg een brand op, rood en paars en geel,
Die schreeuwde uit de open hemelkeel:

Staat op, verworpenen over de aard',
Vernielt den meester en vernielt het zwaard,
Vernielt het wezen dat U heeft gemaakt
Tot slaven, door lakeien aangeraakt.

Vernielt de heerschappije van het geld,
Vernielt den maker van het geel geweld,
Dat heel zijn vooze maatschap val' uiteen,
En mèt haar, knechtschap, loondienst en geweën.

Neemt ze tot U, de steden en het land
De zeeën, velden, bergen en het strand,
Beheerscht de aarde, Proletaren-rij,
Opdat de wereld communistisch zij.

Een nieuw lied; een voorbarig lied?

Ontwaak, o volk, de wereld staat in licht,
De zoon der Revolutie is geboren,
Hij scheurt den nacht, hij heeft zich opgericht,
Hij vaart te zien, gij kunt zijn stemme hooren;
Hij roept u aan, begeef U tot hem heen,
Een nieuwe mensch zal trillen door U heen.

Gij die aanbidden wilt, hier is de stem,
Die door het Evangelie heeft gezongen,
Zij gaat weer rond, tot U, tot mij, tot hem,
Tot allen in de maatschappij verwrongen;
Verheft u, bergen luid en overal,
Een nieuwe mensch komt uit in het heelal.

Hij lag gehoond, gedompeld en gedekt,
Hij lag in een kleedij van leed gestoken,
Het bloed van duizenden heeft hem gewekt,
Hij is zijn ouden kerker uitgebroken;
Hij is ontstegen aan de hellekom,
Hij is op aard te zien, hij staat alom.

Vaar hij U aan, stijg hij binnen U in,
Hij zal een hooge vlam in U aansteken,
In asch verbranden uwen slaafschen zin,
Tot gij deez' oude maatschappij gaat breken;
En haar vermorzelen van lid tot lid,
En spoelen weg den stank dien zij bezit.

Haar tempels naar de lucht, waarbinnen ligt,
Tot stapels goud de vruchtigheid der gronden;
Gestadig werden nieuwe opgericht,
Omdat op aarde goudstof was gevonden;
Alle haar bogen en haar vensters voos,
Zij kijken blind, het goud wordt waardeloos.

Bezit vloeit weg, aarde aan elkeen,
Een nieuwe hooge menschheid is verschenen,
Een nieuwe mensch die is van zich alleen,
En zich vrij wendt tot vrije broeders henen;
Gesproken wordt door hem het trotsche woord
Des vrijen menschen, die slechts zich behoort.

Ziet hem nu aan, dit edele metaal,
Dat nergens op de wereld wordt gewonnen,
Het is ontstaan uit bloed en uit den straal
Van de onmetelijke gouden zonne;
Zijn aangezicht is glinsterend van licht,
Voor zijn gelaat de gouden zon gaat dicht.

Ziet aan den mensch, den werker van weleer,
Hij is gezalfd, gekroond en uitgeroepen,
Door alle volkeren, door alle groepen,
Nu zijn geen slaven en geen meesters meer;
In kleur vergaat de nevel, dien men zag,
Over de aarde vlamt een nieuwe dag.

De Communisten.

Nu heeft het leven nieuwe kostbaarheid,
Wij lachen naar den dood die moge loeren,
Want onze daden zullen wij volvoeren
In uwen naam, gezegende schoonheid.

Het hoogste, allerhoogste, dunkt niet goed
Genoeg ons, nu den mensch te kunnen reiken,
Wij dachten arm te zijn, wij waren rijken,
Want alle wonderen zijn in ons bloed.

Alle muziek die ooit een kunstnaar zong,
Zingt in ons hart dat klopt met sterke slagen,
O heerlijkheid, die wij met ons omdragen,
O fonkeling die in ons wezen drong.

Wel weten wij, dat ons is weggelegd
De scherpe dood en het vóórtijdig sterven,
Wat raakt ons dit, wanneer wij mochten erven,
U Eeuwigheid, wier stemme van ons zegt:

Zij waren Communisten, het heelal
Aan heel de menschheid, zouden zij het schenken,
Zij wilden niets dan aan de menschheid denken,
En aan de schoonheid die eens komen zal.

De nieuwe boodschap.

Hoort, een nieuwe boodschap, ruchtig
Als de verre oceaan,
Onder sterrenacht voortvluchtig, -
Uit de diepten is ontstaan.

Uit de diepte, uit een wezen,
Stamelaar, van strot verscheurd,
Die de naakt gelegde pezen,
En het warrig hoofd uitbeurt.

Die zich zet den sprong te wagen,
Uit zijn duisternis naar licht,
En de vlammen die hem jagen,
Vliegen op zijn aangezicht,

In zijn keel het donker broeien,
Gromt tot diepen donder aan,
En hij voelt zijn lichaam groeien,
En hij springt uit zijn bestaan.

Weest gegroet, dalende vlakke,
Hemelen van blauw en wit,
Stroomen en gij goudgedakte
Woudzoom, waar de straal in spit.

Weest gegroet, velden en wegen,
In een pralend licht te prijck,
En gij ruischend in bewegen,
Waters, levend van inkijk.

Weest gegroet, gezicht der aarde,
Horizonden wijd van keel,
En gij heuvelen, behaarde
Wachters, met uw harpgespeel.

Wees gegroet, mijn zacht gespreide
Wereld, die te lachen ligt
Als een Vrouwe, de gereide
Tanden, blank in haar gezicht.

Wist niet, dit volschoon bewegen,
Wist niet, aarde uw gelaat,
Wist niet, den uit u gestegen
Boom, die breed te lachen staat.

Wist niet uw blondpaarse velden,
Tuimelingen naar verschiet,
Wist niet wat uw stem vertelde,
Aardemoeder, wist u niet.

Lag gedoken en verslagen,
In een keet, een schuur, een kloof,
En het voedsel mijner dagen,
Was mijn knechtschap en geloof.

Dacht dat God de dingen maakte,
Uitzond van zijn hemelboeg,
En de zee en aarde raakte,
En ze voort te jagen, joeg.

En de sterrenwereld spande
Tot een vonkenstralend juk,
En de zee smeed om de landen,
En de zon stiet met een ruk.

En den bajerd hield bewogen
Met de vuisten van zijn woord,
En de aarde had gewogen
In de snoeren van een koord.

Maar nu weet ik, wat u maakte,
Sterrenhemel, wat u schiep,
En wiens woord u, klankbespraakte
Aarde, uit den Chaos riep.

Al-gemeenschap handen strekte
Naar de ondergrondsche zee,
Al-gemeenschap velden vekte,
En langs vlugge waters gleè.

Al-gemeenschap boomen spraakte,
En de hemelen aanstiet,
En de harde bergen kraakte,
En een luide vlam losliet.

Deed uit gele waters komen
Land en slib en oeversteen
Klei en akker en de boomen
Uit het vochtig zaad dooreen.

Heeft de bergen opgeslagen
Naar het hemelende blauw,
En de heesters en de hagen
Ingezet met scherp klauw.

Goot de visschen in de zeeën,
En de sappen in den grond,
Heeft de wolken uitgesneën
Tot cameën, in het rond.

Ging de zwarte vruchten roepen
Uit der bergen ingewand,
Schikte wonderlijke groepen
Tot verzonken avondland.

Spon het gouden vel der zonne,
En het zilvervlies der maan,
En de huid der gele bronne,
En de schelle van het graan.

En de schemerende tinten
Van een avondlijken brand,
En de kartelende linten
Om een grijzen wolkenrand.

En de zomer en de lente
En het herfstige getij,
En den winter die de tenten
Van de aarde overlei.

En de dieren in de bosschen
En de dieren in de locht,
En het zoete ooft der trossen,
En het kostlijk sterrevocht.

Eindelijk, eindelijk g'openbaarde
Godheid van het wijd heeal,
Communisme, die de aarde
Voortjaagt, en voortjagen zal,

Uwe onrust is gestegen
In mij tot een laaie vlam
Uit uw ruischende bewegen
In mijn handen schepping kwam.

En ik heb u vastgegrepen
Maker van het wentlend rond,
Die de polen hebt geslepen,
En de ster te zingen zond.

En gij zijt in mij gezonken
Onrust die ten hemel vloog,
En met hamers hebt geklonken
Aardevlak en hemelboog.

In mij heb ik u genomen,
En gij welt mij naar den strot,
Maar gij kunt niet uit mij komen,
Want de knecht beheerscht zijn god.

Communisme in mij veilig,
Maak ik van uw zijn, het beeld
Meer aanbiddeijk en heilig
Dan der goden godenbeeld.

Schoonheid wil ik van u maken
Schoonheid van het menschgezin,
Schoonheid zal de aarde raken,
Schoonheid haalt den hemel in.

Uit mijn diepten opgekropen
Grijp ik naar het verre licht,
En ik heb de zon gezopen,
Lichtend is mijn aangezicht.

En de menschenkindren, mede
Sleep ik in mijn tuimeldans,
Dansende als eeuwigheden,
Zijn wij sterren in een krans.

Alle menschen zijn geworden
Gasten in de wereldzaal,
Op de velden staan de borden,
En de hemel stooft onthaal.

Van de bergen loopen vuren,
Uit de toppen naar het dal,
En de morgenzeeën sturen
Boodschappers naar overal.

Hoort, er is een god geboren,
Neergezonken is een god,
Al-gemeenschap is verkoren,
Communisme is gebod.

Zijn dienaren die voorhenen,
Bukkend liepen op den tast,
(Namen hunner droeg er gene,
Alle droegen zij hun last.)

De verkochten, heengeschoven,
Tot een levende koopwaar,
Naar beneden en naar boven,
Loef en lijwaart', hier en daar,

De bemesters van de landen,
De gebukten naar hun woon,
De gekruisigden, die handen
Hieven opwaart naar een loon,

D' uitgeledigden, gezogen
Vast, aan 't jachten van de wiek,
Uit wier handen draden vlogen,
In de ruischende fabriek,

De aanhitters van de vuren,
De beheksers van de vlam,
Die de klei den brand insturen,
Waar de blanke vaas uitkwam,

De bespanners zeeën metend
Met het paslood en het koord,
De aandachtigen, onwetend
Die de schoonheid brachten voort,

Deze menschen zijn gestegen
Boven hunne goden uit,
Zij die hebben stom gelegen,
Maken nu het nieuw geluid.

Gaan oproeren door de zalen
Van de tuimelende aard'
Om de toekomst in te halen
Lichtende uit hemelklaart'.

Al-gemeenschap, wereldorde,
Gang van zonnen en planeet
Gij zijt onze God geworden
En de arbeid is profheet.

Drie zangen naar het Communisme.

I.

Men kan niet zeggen, deze mensch in
Deze stad of gene straat is mooi,
Zooals men van een ster zegt, zij is mooi,
Of van een zonnenopgang, of een nacht,
Of van een vogel uit het hooge woud;
Menschen zijn niet mooi, zooals een dier
Kan mooi zijn, of een waterval bij nacht,
Wanneer de maan glijdt langs het blauwe vak
Van den bevroren strak gespannen hemel;
Men kan niet zeggen, deze mensch is mooi,
Zooals een bloem is mooi, of gindsche hei,
Die vol staat van de kleine erica;
De mensch is nog niet mooi, hij is nog dom
En van een domheid, dommer dan het dier,
En van een schoonheid, kleiner dan het varen
Gegroeid bij de stilstaande gele greb'.
De maatschappij der menschen is een greb'
En hij daarin is dwalend stinkende,

En hersens heeft hij niet, hij is nog zelfs
Het varenplantje niet, dat zich niet weet;
Kon denken deze plant, of kon de ster,
Of gindsche vogel die de luchten roert,
Of zij, de zilvren mane, kon zij denken,
Zij zouden aan de ronde aarde gaan,
En klimmen langs de fijngerande wolken,
Als wezens, zooals men nog nimmer zag
Zich voortbewegen bij den kring der zonne,
Zij zouden zich verbinden, zij de maan,
En alle manen loopend in hun ring,
Zij zouden uit hun vaste woning dalen
De fonkelnde planeten en de zon,
En met het graan, de varens en het mos,
De kleine erica, het gele lisch,
En met den vogel van het hooge woud,
De zwarte bergen en de waterbronnen
Verbindingen aangaan, te worden mensch;
Zij zouden zich verbinden, het geslacht
Van de verschijnselen omhoog, omlaag,
Te worden tot een nieuw geducht geslacht
Van vreugdige en zelfbewuste wezens,
In wie de harmonie leeft van het al,
In wie de zilvren zon zich denkt, de maan,
En alle manen loopend hun ellipsen,
In wie het graan, het varen en de struik,
De kleine erica, het gele lisch,
De vlugge vogel uit het staande woud,
De zwarte bergen en de waterstroomen

In wie het licht is, en het zout der zee,
 Het vonken van milliarden stille sterren,
 En 't gistend kokend sap der fijne bloem,
 In wie de wijdgevachte en behaarde velden,
 De heuvels en de bergen en het woud,
 En alle energieën van den aether,
 En alle ruchtigheid van 't eeuwig Ruim,
 Zich samenvonden tot zoo diep een hart,
 Dat bij zijn kloppen, hoorbaar werd de zee,
 De sterren daar zij beven in de nachten,
 Het ademen van vluggewiechten wind,
 En 't opgaan van de aarde naar het licht,
 Omdat zij dronken is van 't zonnezingen.

 Men kan niet zeggen, deze mensch in
 Deze straat, of gene stad, is mooi,
 Er is nog weinig in ons, van wat dit
 Heelal maakt luchtig zingend en oneindig,
 Wij zijn maar kleintjes en ons hoofdje is
 De spiegel van een stillestaanden poel,
 De gore grebbe eener maatschappij,
 Waaruit wij alle opstaan, stinkende.

II.

Hoort gij de stilte om den nieuwen mensch?
 Hij zit als in een nisse en hij leest
 Kronyken van de vroegere geslachten,
 Van arme kleine droeve oude menschen

Het treurige waanzinnige geschieden
 Leest hij, - toen zij nog streden voor een land,
 En heden ligt de wereld blinkend open; -
 Toen zij zich henenbogen tot een God,
 En heden staat de Godheid voor den mensch; -
 Toen zij zich lieten knechten door den Geest,
 En heden buigt de Geest tot hem, een Vriend; -
 Toen zij zich samenvoegden tot een ras,
 En heden leeft de menschheid saamgevoegd: -
 Het was een droeve moerzwaar donkre tijd
 Vol bloed en tranen voor de vroege menschen;
 Want alles wat zij zagen was te koop,
 Schoonheid der vrouw, de nachten van de bruid,
 Teeltkracht des mans, het sprakelooze kind,
 Het was te koop - het land, de lucht, de zee,
 De man die daarin werkte was te koop,
 Zijn haat, zijn liefde, woede, rust, zijn lach,
 Te koop, alles te koop, het kostber woord
 Gezongen door den wiegend fijnen aether,
 En naar den mensch gefluisterd door den wind,
 Op adem van de hooge zon en sterre,
 Of uit den mond der zee, - te koop, te koop,
 Alles te koop, de mensch een kleine munt,
 En stukje tin, hevea, coprah, lood,
 Een brokje chrysoliet, wat splinters woud,
 Verhandelbaar voor jobbers aan de beurs,
 En heel de ronde aarde ééne beurs,
 Waarop verhandeld werd het menschbestaan; -
 Het was een droeve moerzwaar donkre tijd

Voor den verkochte, en de koper blonk,
 Hij droeg een lachend grijnzend dievenaangezicht;
 Maar de verkochte heeft zich losgerukt,
 En neder viel de lach van het gelaat
 Des grijnzenden en hij werd niets, een man
 Die slechts bezeten had dit wat hij stal,
 Een dief stond uitgeschud, en hij was niets,
 Dan een klein hoopje waardloos dievenvleesch,
 Een ongeschikte en tot niets bekwaam
 Dan in de maatschappije voortbrengen
 Diefstal en razernij, laagheid en list.

 Toen werd deez naakte dief geworpen in
 Het alom lichtend Communisme, dat
 Nu is de aether waarin alle wonen,
 Waarheen wij reiken in ons hoog bestaan,
 Zooals een boom zich heenrekt naar het licht,
 En hij, de dief, hij leerde van de boomen,
 Het niet bezitten en toch staan in licht,
 Hij leerde 't niet bezitten van de sterren
 En nochtans stralen zij bij dag en nacht,
 Leerde het niet bezitten van de zee,
 En nochtans rijst zij dronken van gejuich,
 En slaat haar beide armen om de aarde;
 Het heilig Communisme leerde hij,
 De fijne, fijne damp, ozon, waarin
 De menschheid ademt en waarin Zij zit
 Nadenkende zooals een man in nisse
 Die leest het oude boek, het moerzwaar boek,

Kronyke van de vroegere geslachten
 Toen Communisme nog niet was op aard!

 Hoort gij de stilte om den nieuwen mensch?

III.

Een zang, een zang, o mocht ik neer-
 Schrijven voor u, o menschheid, tot een zang,
 De heerlijkheid die allen zal geworden,
 Wanneer wij ons indooopen in de bronne
 Van uw heil, uitstroomend Communisme,
 En wij het zingen van uw adem hooren
 Omdat gij u bezinnend u indenkt,
 Of u, staande gereed, te worden vloed,
 Stralende verheft tot een gejuich; -
 O dat ik mocht, iets van uw diepen toon
 O Communisme, dragen met mijn lied
 Naar Oost en Westen over, en daarheen
 Waar oude menschen wonen, die vermoeid
 Hun dagen luistren, of gij nog niet kwaamt; -
 O mocht ik uit uw stem, de zuivre klank
 Van zilver en cristal, omgieten tot
 Het broze woord dat ik naar u ophef,
 Opdat gij storten moget daarin wijn,
 En ik u drinke, heilig Communisme,
 O mocht gij in mij worden dronkenschap
 En profetism', het zingende voorspellen,
 Het tuimelen van de aarde om de zon

Wanneer zij dronken is van zingend licht;
 O Communisme nog zoo ver, ver-af,
 Gij van den mensch, kom tot de menschen nader,
 Geef aan hun harten den metalen slag,
 Waarin gij siddert zon-doorvlochtene,
 Geef hunne daden het doorzichtig goud
 Waarvan gij zijt gemaakt o Communisme,
 Geef aan hun gangen het be vleugeld gaan,
 Waarin gij u uitheft, o Communisme,
 En aan den zanger van uw hoogen roem,
 O heilige Gemeenschap van Het Al,
 Geef iets van uwe ruischende muziek,
 Te beven in zijn opengaande woord.

Errata.

Pag. 7, 10 ^e regel.	Lees voor 'goore': gore.
Pag. 9, 1 ^e regel.	Lees voor 'stemme die': 'stem die hem'.
Pag. 14, 16 ^e regel.	Lees voor 'begenadigde': 'beveiligde'.
Pag. 26, 18 ^e regel.	Lees voor 'het': 'dat'.
Pag. 26, 19 ^e regel.	Lees voor 'dat': 'het'.
Pag. 31, 15 ^e regel.	Lees voor 'kinderen, droomende': 'kinderen droomende'.
Pag. 45, 13 ^e regel.	Lees voor 'de komer', 'den komer'.